

Tiedoksi sivistysvaliokunnalle

Varhaiskasvatustilain muutokset 1.8.2021 alkaen

Varhaiskasvatustilain (540/2018) on täsmennetty kahden pykälän osalta.

Varhaiskasvatustilain 36 § koskee päiväkodin henkilöstön mitoituksesta poikkeamista ja 57 a ja b § koskevat henkilökunnan ilmoitusvelvollisuutta. Lain täsmennykset ovat astuneet voimaan 1.8.2021 alkaen.

36 § Päiväkodin mitoituksesta poikkeaminen.

Voimassa olevassa varhaiskasvatustilain on määritelty mitoituksesta poikkeaminen niin, että lapsista johtuvista poissaoloista johtuen mitoituksesta on voitu tilapäisesti poiketa. Uudella lisäyksellä henkilöstömitoitusta koskevaa säännöstä tarkennetaan siten, että siinä nimenomaisesti kielletään säädetystä mitoituksesta poikkeaminen henkilöstön poissaolojen takia. Lisäyksen tarkoituksena on selkeyttää voimassa olevaa säännöstä.

Vanha lakiteksti: ”Päiväkodissa voidaan poiketa 35 §:ssä tarkoitetuista suhdeluvuista, jos lasten keskimääräiset varhaiskasvatuspäivät ovat jatkuvasti huomattavasti vähäisemmät kuin toimintapäivät. Poikkeaminen voi tapahtua siten, ettei lapsia ole muutoin kuin lyhytaikaisesti yhtäaikaisesti päiväkodissa enempää kuin suhdeluku edellyttää. Lisäksi 35 §:ssä tarkoitetuista suhdeluvuista voidaan poiketa tilapäisesti ja lyhytaikaisesti laajennettaessa lapsen varhaiskasvatustilain 17 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla.”

Uusi lisäys varhaiskasvatustilain: ”Poikkeaminen 35 §:ssä tarkoitettuista suhdeluvuista ei ole sallittua henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä.” Toiminnan järjestäjän kannalta tämä tarkoittaa entistä tarkempia sijaisjärjestelyjä, koska henkilöstön poissaolot eivät saa vaikuttaa suhdelukuun alittavasti.

57 a §. Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Lain kohta on uusi ja sen tarkoituksena on vahvistaa varhaiskasvatustilain henkilöstön keinoja puuttua mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, jos työntekijä tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatustilain toteuttamisessa.

Ilmoitusvelvollisuus koskee varhaiskasvatustilain 26-30 § määriteltyä henkilöstöä eli varhaiskasvatustilain opettajia, - lastenhoitajia, - sosionomeja, - erityisopettajia ja perhepäivähoitajia. Henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden voidaan katsoa kehittävä myös varhaiskasvatustilain toimipaikkojen omavalvontakulttuuria.

57 b §. Toimenpiteet ilmoituksen johdosta

Lain kohta on uusi ja tässä ohjeistetaan ilmoitusvelvollisuuden toimintaohjeet. Tässä pykälässä on kuvattu tarkasti ne toimenpiteet, mihin päiväkodinjohtajan tai varhaiskasvatustilain johtavan viranhaltijan tulee ryhtyä ilmoituksen saatuaan. ”Varhaiskasvatustilain toimipaikan toiminnasta vastaavan henkilön tulee ilman aiheetonta viivytystä käynnistää tarvittavat toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei pystytä itsenäisesti poistamaan varhaiskasvatustilain toimipaikassa, on varhaiskasvatustilain johtavan viranhaltijan annettava asiassa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Varhaiskasvatustilain johtavan viranhaltijan on ilmoitettava asiasta edelleen aluehallintovirastolle tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei em. mainituista toimenpiteistä

huolimatta poisteta. Aluehallintovirasto tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä siten kuin 58 §:ssä säädetään. Ilmoituksen tehneellä henkilöllä on kohtuullisen ajan kuluessa oikeus saada tietää mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty.

Jos varhaiskasvatustoimintaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi muutetaan ja muutoksella on erityistä merkitystä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta, muutoksesta on ilmoitettava muutoksen kohteena olevan lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle.”

Ilmoitusten osalta rekisterinpitäjänä olevan varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee tehdä tietosuojasetuksen 35 artiklassa tarkoitettu vaikutustenarviointi.